

Metodický list

Inscenační metoda: procvičování mentorských technik

Inscenace problémové situace: *Příliš hodná paní učitelka*

Metodický úvod: Inscenační metoda je vhodným nástrojem pro nácvik technik mentoringu v praxi. Níže v textu je popsána problémová situace. Je zde popsán problém, kterému čelí mentee. Jsou popsány také důležité okolnosti, které mentor zpočátku nezná, ale které by měl zjistit během řízeného rozhovoru pomocí technik mentoringu, především aktivního naslouchání. Oba účastníci inscenace zadání znají a snaží se inscenovat rozhovor obou hlavních postav s cílem vyzkoušet si co nejvyšší počet technik aktivního naslouchání. Od obou účastníků je vyžadován nadhled. Oba dva by měli v rámci rozhovoru pomoci druhému účastníku inscenace tím, že se pokusí odpovídat a reagovat v rámci jednotlivých replik tak, aby bylo možné vyzkoušet si jednotlivé techniky mentoringu (parafrázování, reflektování, povzbuzování, focus, sumarizace, zpochybnění, volba vhodných otázek atd.). Jedná se o nácvik, proto není hlavním cílem přiblížit se maximálně reálnému rozhovoru, ale vyzkoušet si použití jednotlivých technik v konkrétní problémové situaci. Lektor se snaží rozhovor moderovat a usměrňovat, nicméně doporučením je, aby do rozhovoru vstupoval co nejméně.

Ostatní účastníci kurzu diskuzi sledují. Po jejím skončení následuje řízená diskuze, kdy se lektor snaží aktéry inscenace i všech účastníků povzbudit ke komentářům a poskytnutí konstruktivní zpětné vazby.

Jedním z důležitých úkolů lektora je upozornit na nejčastější chyby, kterých se účastníci dopouštějí. Jedná se o snahu přejít okamžitě od identifikace problému a jeho příčin k návrhům řešení. Lektor musí upozornit účastníky na důležitost druhé fáze, kterou je zpochybnění dosavadního postoje menteeho.

Zadání úkolu: V návaznosti na níže popsanou problémovou situaci se pokuste formou rozhovoru inscenovat vztah mentor - *mentee* v duchu zásad mentoringu. Pokuste se vědomě aplikovat mentorské techniky v jednotlivých fázích procesu mentoringu (parafrázování, reflektování, povzbuzování, focus, sumarizace, zpochybnění, volba vhodných otázek atd.)

Metodická poznámka: *Mentee* vychází ze svého vidění problému; mentor se pokouší vytvořit si vlastní obrázek o situaci (díky aktivnímu naslouchání a řízenému rozhovoru), zpochybnit postoj a způsob vnímání problému mentorovaným jedincem; mentor s *mentee*m se snaží hledat řešení.

Příprava: Oba aktéři inscenace – mentor i mentee si celou inscenaci připravují bez účasti ostatních účastníků kurzu i lektora. Doba přípravy by měla být nejméně 60 minut. Čas vlastního provedení inscenace včetně diskuze závisí na míře aktivity obou aktérů i účastníků, nicméně obvykle nepřesáhne dobu realizace dobu přípravy tj. 60 minut.

Popis problémové situace č. 1: Příliš hodná paní učitelka

Výuka je pro paní učitelku Mgr. Šípkovou koníčkem. Vrátila se před dvěma lety z mateřské dovolené a práce s dětmi ve škole i mimo ni ji baví. Míra její empatie vůči dětem se zvýšila v souvislosti s vlastním mateřstvím. Děti ji mají rády, její hodiny jsou uvolněné, nicméně výraznější kázeňské přestupky se nevyskytují. Studijní průměr její třídy je nejlepší z celé školy. Kolegové i ředitel začali mít pochybnosti o objektivitě hodnocení a náročnosti požadavků své kolegyně na žáky, neboť jejich úspěšnost se snižovala při postupu do dalších ročníků, kdy se mění i třídní učitelé. Stejně tak neúspěšní byli její žáci ve vědomostních olympiádách a soutěžích. Ředitel školy RNDr. König si je vědom toho, že obliba učitelů je u žáků důležitá, neboť podporuje jejich přístup k učení. Na druhou stranu si uvědomuje negativní efekty neobjektivního hodnocení a nízkých nároků učitele. Žáci jsou uspokojeni svými výsledky, podceňují domácí přípravu a jejich pozdější střet s realitou objektivního hodnocení může být tvrdý a mít nežádoucí důsledky pro jejich psychiku. Ředitel König se rozhodl pokusit se o nápravu situace jiným způsobem než osobním pohovorem z pozice nadřízeného, neboť nechtěl snižovat motivaci a chuť kolegyně do další práce. Požádal tedy zkušeného kolegu Mgr. Přenosila, aby se pokusil v duchu mentorských zásad pomoci paní kolegyni změnit dosavadní přístup ke své praxi.